

ნარკოტიკული საშუალებების ოდენობის განსაზღვრის
სამართლებრივი სტანდარტები და მათი კრიმინოლოგიური შედეგები:
საქართველოსა და გერმანიის შედარებითი კვლევა

გიგი ჯამატაშვილი

*სამაგისტრო ნარომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის სკოლის ფაკულტეტზე სისხლის სამართლის მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის შესაბამისად*

სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: მიხეილ გაბუნია, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად. □აშრომის ზოგიერთი ნაწილი

შესრულებულია აკადემიური წერისა და იურისტებისათვის შექმნილ სიმულაციურ ნაშრომ „ნარკოტიკულისაშუალების ოდენობის განსაზღვრის სტანდარტი და მათი შეფასება საქართველოსა და გერმანიის კანონმდებლობაში“ სტუდენტი: გიგი ჯამატაშვილი.

თარიღი: 5.5.2026

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი წარმოადგენს ნარკოტიკული საშუალების ოდენობის განსაზღვრის სამართლებრივი სტანდარტებისა და კრიმინოლოგიურ კომპლექსურ კვლევასა და შედარებით-სამართლებრივ ანალიზს საქართველოსა და გერმანიის კანონმდებლობის მაგალითზე. კვლევის აქტუალობა განპირობებულია ქართულ კანონმდებლობასა და სასამართლო პრაქტიკაში არსებული სისტემური ხარვეზებით, რაც იწვევს სასჯელის არაპროპორციულობას და არღვევს სამართლებრივი განსაზღვრულობის პრინციპს.

ნაშრომში კრიტიკულად არის გაანალიზებული საქართველოში დამკვიდრებული „ბიომასის წონითი კრიტერიუმი“, რომლის მიხედვითაც ნარკოტიკული საშუალების ოდენობა განისაზღვრება ნივთიერების მთლიანი მასით, მათ შორის ფსიქოაქტიურად ნეიტრალური კომპონენტებით. კვლევა აჩვენებს, რომ აღნიშნული მიდგომა, ისევე როგორც ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების ნებისმიერი ოდენობის სისხლისსამართლებრივი რელევანტურობა ძირითადი შემადგენლობის ფარგლებში, ქმნის პროპორციულობისა და სამართლებრივი განსაზღვრულობის პრობლემას, თუ კონკრეტული ნივთიერების რეალური ფარმაკოლოგიური ზემოქმედება და საზოგადოებრივი საშიშროება ინდივიდუალურად არ შეფასდება. საპირწონედ, გერმანიის ნარკოტიკული საშუალებების შესახებ კანონის (BtMG) და ფედერალური სასამართლოს (BGH) პრეცედენტების საფუძველზე განხილულია „სუფთა აქტიური ნივთიერების“ (Wirkstoffgehalt) პრინციპი, როგორც ოდენობის განსაზღვრის ძირითადი კრიტერიუმი.

მოქმედი სამართლებრივი რეალობის გათვალისწინებით, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერებების საკითხის დაზუსტება. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსის მოქმედი რედაქციის მიხედვით, 260-ე მუხლის პირველი ნაწილის მოქმედება ვრცელდება ახალი ფსიქოაქტიური ნივთიერების ნებისმიერ ოდენობაზე, თუმცა ახალ ფსიქოაქტიურ ნივთიერებაზე აღარ ვრცელდება დიდი და განსაკუთრებით დიდი ოდენობის დამამძიმებელი გარემოებები 260-ე მუხლის შესაბამისი ნაწილების მიხედვით. აღნიშნული

ცვლილება ამცირებს ავტომატურად განსაკუთრებით მკაცრი კვალიფიკაციის რისკს, თუმცა კვლავ ტოვებს პროპორციულობის პრობლემას, რადგან ნებისმიერი ოდენობის სისხლისსამართლებრივად რელევანტურად მიჩნევა შეიძლება არ შეესაბამებოდეს ნივთიერების რეალურ საზოგადოებრივ საშიშროებას. (სსიპ ”საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე”)

კვლევის მეთოდოლოგია ეფუძნება დოქტრინალურ, შედარებით-სამართლებრივ და აღწერილობით-ანალიზურ მიდგომებს. ნაშრომის ფარგლებში გაანალიზებული კონკრეტული სასამართლო საქმეები (მათ შორის ზ. ნიჟარაძის საქმე) ნათლად წარმოაჩენს საკანონმდებლო ვაკუუმის ნეგატიურ გავლენას ბრალდებულის უფლებრივ მდგომარეობაზე. კვლევის შედეგად დასაბუთებულია, რომ საქართველოს ნარკოპოლიტიკის ლიბერალიზაციისა და სამართლიანი მართლმსაჯულების უზრუნველყოფისათვის აუცილებელია:

- ბიომასის ნაცვლად სუფთა აქტიური ნივთიერების კრიტერიუმის დანერგვა;
- სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის მეთოდოლოგიის რეფორმა;
- მცირე ოდენობით პირადი მოხმარების შემთხვევებში ალტერნატიული საპროცესო მექანიზმების ეფექტიანი გამოყენების გაფართოება.

საკვანძო სიტყვები: ნარკოპოლიტიკა, მცირე ოდენობა, პროპორციულობის პრინციპი, აქტიური ნივთიერება, გერმანიის სისხლის სამართალი, BtMG, სამართლებრივი განსაზღვრულობა, სასამართლო ექსპერტიზა.